

EVROPSKÝ
ÚČETNÍ DVŮR

CS

Stanovisko č. 01/2022

(podle čl. 287 odst. 4 Smlouvy o fungování EU)

**k návrhu nařízení o statusu a
financování evropských
politických stran a evropských
politických nadací
předloženému Komisi**

Obsah

	Body
Úvod	01–04
Obecné připomínky	05–09
Konkrétní připomínky	10–49
Finanční dopad tohoto návrhu na rozpočet EU	10–11
Zápůjčky	12
Spolufinancování	13–15
Dodatečné vlastní zdroje	16–19
Příspěvky	20–27
Příspěvky ze zemí mimo EU	20–24
Příspěvky – další připomínky	25–27
Dary	28–29
Oznamovací povinnosti	30–32
Sankce	33–38
Financování kampaní k referendům	39–43
Transparentnost politické reklamy	44–47
Povinnosti úřadu a Evropského parlamentu	48
Zjednodušení právního rámce	49
Příloha	
Křížové odkazy mezi články návrhu a našimi připomínkami	

ÚČETNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 287 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na návrh nařízení o statusu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací předložený Komisí,

s ohledem na žádost Rady o stanovisko, kterou Účetní dvůr obdržel dne 21. ledna 2022,

s ohledem na žádost Evropského parlamentu o stanovisko, kterou Účetní dvůr obdržel dne 31. ledna 2022,

vzhledem k těmto důvodům:

- 1) Evropské politické strany a evropské politické nadace nejsou subjekty zřizované Uníí ve smyslu čl. 287 odst. 1 SFEU, a jako takové tedy nepodléhají naší kontrole. Pokud však dostávají finanční prostředky z rozpočtu EU, máme pravomoc provádět audity na základě kontroly účetních dokladů a návštěv na místě v jejich prostorách za podmínek stanovených v článku 287 SFEU.
- 2) Prostředky, které evropské politické strany a nadace získají z jiných zdrojů než z rozpočtu EU, nejsou automaticky předmětem našeho auditu. Z důvodu vzájemného působení mezi financováním EU a financováním z jiných zdrojů však může být nutné, abychom při své kontrolní činnosti přezkoumali i financování z jiných zdrojů.
- 3) Při auditech pro účely prohlášení o věrohodnosti z let 2019 a 2014 jsme odhalili nedostatky v zadávacích řízeních evropských politických stran a nezpůsobilé výdaje v žádostech o proplacení, které předložily.
- 4) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1141/2014¹ o statusu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací vstoupilo v platnost dne 1. ledna 2017 a od té doby bylo dvakrát změněno².

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1141/2014 ze dne 22. října 2014.

² Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/673 ze dne 3. května 2018 a nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2019/493 ze dne 25. března 2019.

- 5) V souladu s ustanovením nařízení o revizi (článek 38) Evropský parlament³ a Evropská komise⁴ předložily samostatné zprávy o uplatňování nařízení č. 1141/2014.
- 6) Dne 25. listopadu 2021 předložila Komise Evropskému parlamentu a Radě návrh nařízení o statusu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací⁵ (dále jen „návrh“), které nahradí nařízení č. 1141/2014.

PŘIJAL TOTO STANOVISKO:

³ Zpráva Evropského parlamentu z 26. října 2021 (A9-0294/2021) o uplatňování nařízení (EU, Euratom) č. 1141/2014 o statusu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací (2021/2018(INI)), následovaná usnesením z 11. listopadu 2021.

⁴ COM(2021) 717 final z 23.11.2021.

⁵ COM(2021) 734 final, 2021/0375 (COD) z 25.11.2021.

Úvod

01 Smlouva⁶ stanoví, že evropské strany přispívají k utváření evropského politického vědomí a k vyjadřování vůle občanů Unie. V současné době je zaregistrováno deset evropských politických stran a přidružených nadací⁷.

02 Celková výše financování EU dostupného pro evropské politické strany se postupem času zvýšila z původních 6,5 milionu EUR v roce 2004⁸ na 46 milionů EUR v roce 2021⁹. Financování přidělené evropským politickým nadacím se zvýšilo z 5 milionů EUR v roce 2008 na 23 milionů v roce 2021. Stávající nařízení stanoví, že 10 % ročního rozpočtu se rozdělí mezi způsobilé strany rovným dílem a zbývajících 90 % se rozdělí poměrně podle počtu členů parlamentu za danou stranu. Finanční prostředky se rozdělují jako předběžné financování.

03 Konečná částka financování se stanoví poté, co externí auditor vydá zprávy, a na základě kontrol provedených Úřadem pro evropské politické strany a evropské politické nadace (dále jen „úřad“) a schvalující osobou Evropského parlamentu. Způsobilé náklady zahrnují schůze, konference, zaměstnance, studie a výdaje spojené s kampaněmi před volbami do Evropského parlamentu. Úřad registruje evropské politické strany a evropské politické nadace a může ukládat sankce.

04 Podle důvodové zprávy¹⁰ Komise má návrh za cíl:

- zlepšit finanční životaschopnost evropských politických stran a nadací,
- usnadnit jejich interakci s vnitrostátními členskými stranami, aby se evropské politické strany mohly snáze účastnit vnitrostátních kampaní týkajících se témat EU,
- odstranit zbývajících nedostatky týkající se zdrojů a transparentnosti financování (zejména darů a financování ze zemí mimo EU),

⁶ Čl. 10 odst. 4 Smlouvy o Evropské unii.

⁷ Zdroj: Úřad pro evropské politické strany a evropské politické nadace.

⁸ Výzkumná služba Evropského parlamentu: *Statute and funding of European political parties under Regulation 1141/2014 (Ex-post evaluation)*, s. 29–31.

⁹ Rozpočet Evropského parlamentu na rok 2021, s. 46.

¹⁰ COM(2021) 734 final, 2021/0375 (COD) z 25.11.2021, s. 2.

- snížit nadměrnou administrativní zátěž,
- zvýšit právní jistotu,
- zabývat se nově vznikajícím prostředím internetových politických kampaní, rizikem zahraničního vměšování a porušováním pravidel ochrany údajů v politické reklamě.

Obecné připomínky

05 Stejně jako v předchozích stanoviscích¹¹ se v souladu s naším mandátem zaměřujeme na prvky s potenciálním dopadem na rozpočet EU, a proto se nevyjadřujeme k těm částem návrhu, které se týkají především politických rozhodnutí. Bez ohledu na toto důležité upozornění se domníváme, že návrh je obecně v souladu s hlavními uvedenými cíli Komise (viz bod **04**).

06 Vítkáme ustanovení, jejichž cílem je zvýšit transparentnost financování evropských politických stran a evropských politických nadací, jako je mechanismus hloubkové kontroly vztahující se na dary.

07 Podle našeho názoru však návrh obsahuje řadu nedostatků v otázkách, mezi něž patří:

- zápujčky (viz bod **12**),
- spolufinancování (viz body **13–15**),
- dodatečné vlastní zdroje (viz body **16–19**),
- příspěvky členských stran a organizací ze zemí mimo EU (viz body **20–24**),
- další příspěvky a dary (viz body **25–29**),
- sankce (viz body **33–37**),
- financování kampaní k vnitrostátním referendům evropskými politickými stranami (viz body **39–43**),
- transparentnost politické reklamy (viz body **44–47**).

08 Rovněž konstatujeme, že návrh zavádí pro úřad další povinnosti, které dále zvýší složitost jeho role.

¹¹ EÚD vydal dvě stanoviska týkající se financování evropských politických stran a nadací: [stanovisko č. 1/2013](#) k nařízení č. 1141/2014 a [stanovisko č. 5/2017](#) k pozměňujícímu nařízení z 3. května 2018.

09 V následujícím oddíle uvádíme konkrétní připomínky k návrhu. V bodech **12**, **37** a **49** opakujeme své předchozí návrhy, které nejsou v současném návrhu zohledněny. V *příloze* uvádíme křížové odkazy mezi těmito konkrétními připomínkami a odpovídajícími navrhovanými změnami.

Konkrétní připomínky

Finanční dopad tohoto návrhu na rozpočet EU

10 Příloha obsahující legislativní finanční výkaz uvádí informace o rozpočtových důsledcích pro úřad způsobených předpokládanými náklady na jednoho dalšího zaměstnance. Konstatujeme, že úřad ve svém návrhu rozpočtového plánu provedl vyšší odhad.

11 V důvodové zprávě Komise k návrhu se uvádí, že snížení míry spolufinancování pro evropské politické strany si může vyžádat poskytnutí dodatečných finančních zdrojů a že o tom každý rok bude rozhodovat rozpočtový orgán. Konstatujeme tudíž, že rozpočtové důsledky jsou nejisté.

Zápůjčky

12 Evropské politické strany a nadace stále více čerpají zápůjčky, aby splnily požadavky na vlastní zdroje¹². Avšak i když jsou zápůjčky zahrnuty do definice „darů“ a „příspěvků“ podle čl. 2 odst. 7 a 8, neexistují žádná zvláštní ustanovení týkající se původu a podmínek zápůjček, jak již bylo uvedeno v našich předchozích stanoviscích (viz bod 05).

Spolufinancování

13 Ustanovení čl. 20 odst. 4 návrhu obsahuje snížení míry spolufinancování evropských politických stran z jejich vlastních zdrojů ze současných 10 % na 5 %. Návrh dále zavádí novou míru financování ve výši 0 % z vlastních zdrojů v roce konání voleb do Evropského parlamentu. Komise tyto navrhované změny vysvětluje obtížemi, které mají zejména malé strany při získávání finančních prostředků, a protože by se pravidla sladila s mírami spolufinancování pro nadace.

¹² Výzkumná služba Evropského parlamentu: *Statute and funding of European political parties under Regulation 1141/2014 (Ex-post evaluation)*, s. 39.

14 Spolufinancování z rozpočtu EU se zvýšilo ze 75 % v roce 2004 na 85 % v roce 2007 a na 90 % od roku 2018¹³. K navrhovanému zvýšení na 95 % se nevyjadřujeme, neboť se jedná o záležitost politického rozhodnutí. Podle nedávné studie vypracované pro Parlament zvýšení vyvažuje potíže evropských politických stran při získávání spolufinancování a poskytuje jim větší finanční stabilitu, ale přináší zároveň riziko, že již tak slabé přímé vztahy evropských politických stran s občanskou společností a členskými státy se ještě oslabí¹⁴.

15 Podle našeho názoru není navržené 100% financování v roce konání voleb do Evropského parlamentu v souladu s koncepcí spolufinancování, která znamená, že zdroje by neměly být poskytovány z rozpočtu EU v plné výši. Jsme tudíž toho názoru, že podle stávajících ustanovení finančního nařízení by měl určitý minimální příspěvek pocházet z vlastních zdrojů evropských politických stran. Kromě toho dvě různé míry spolufinancování ve dvou různých letech mohou zvýšit složitost v souvislosti s přenosem nevyužitých prostředků do následujícího roku.

Dodatečné vlastní zdroje

16 V současné době jsou zdroje příjmů evropských politických stran a nadací jiné než získané z rozpočtu EU omezeny na příspěvky nebo dary. V čl. 2 odst. 9 a čl. 23 odst. 13 se navrhuje třetí kategorie zdrojů příjmů spojená s vlastní hospodářskou činností strany nebo nadace, definovaná jako „vlastní zdroje“. Tyto „vlastní zdroje“ nesmí přesáhnout 5 % ročního rozpočtu strany nebo nadace.

17 Domníváme se, že pojem „vlastní zdroje“, který vymezuje pouze dodatečný příjem z hospodářských činností, je nepřesný, neboť v praxi již vlastní zdroje existují (příjmy z příspěvků a darů). Navrhujeme proto použít konkrétnější termín, a to i v názvu článku 23 návrhu.

¹³ Tamtéž, s. 34.

¹⁴ Studie zadaná Evropským parlamentem: Edoardo Bressanelli: *Towards a revision of the Regulation on the statute and funding of European political parties and foundations*, březen 2022, s. 52.

18 Čl. 3 odst. 1 písm. g) návrhu stanoví, že registrace evropské politické strany je podmíněna tím, že jejím cílem nesmí být zisk. Existuje riziko, že některé hospodářské činnosti nemusí být s tímto článkem slučitelné. Navrhujeme proto vyjmenovat hospodářské činnosti, které budou považovány za činnosti v souladu s čl. 3 odst. 1 písm. g).

19 Navrhujeme doplnit ustanovení, která zabrání riziku, že tyto dodatečné vlastní zdroje budou vybírány s cílem obejít pravidla vztahující se na příspěvky a dary, zejména pravidla týkající se maximálních částek a původu finančních prostředků, uvedená v článku 23 návrhu.

Příspěvky

Příspěvky ze zemí mimo EU

20 Stávající nařízení neumožňuje evropským politickým stranám vybírat příspěvky od členských stran, jejichž sídlo se nachází mimo Evropskou unii, jak je vysvětleno v bodě 24.

21 Čl. 23 odst. 9 a 10 návrhu by umožňovaly evropským politickým stranám a nadacím vybírat příspěvky od členských stran nebo organizací, které se nacházejí v členských zemích Rady Evropy. Tyto příspěvky nesmí přesáhnout 10 % celkových příspěvků, aby se omezilo riziko zahraničního vměšování. Celková hodnota příspěvků nesmí překročit 40 % ročního rozpočtu evropské politické strany nebo nadace. Podle Komise je cílem tohoto návrhu posílit spolupráci s dlouhodobými členy, kteří sdílejí hodnoty EU. Po brexitu Evropský parlament konstatoval, že je ještě více zapotřebí revidovat různé kategorie členství v politických stranách a výběr členských příspěvků¹⁵. Členské strany ze Spojeného království se nyní považují za členy ze třetích zemí a podle stávajícího právního základu nemohou poskytovat příspěvky.

¹⁵ Zpráva Evropského parlamentu (A9-0294/2021) z 26. října 2021 o uplatňování nařízení (EU, Euratom) č. 1141/2014 o statusu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací (2021/2018(INI)), bod 18, následovaná usnesením z 11. listopadu 2021.

22 Podle přílohy I návrhu by evropské politické strany a nadace byly povinny předložit prohlášení, že se zavazují zajistit, aby jejich členské strany nebo členské organizace dodržovaly hodnoty uvedené v článku 2 SEU¹⁶ (členové ze zemí EU) nebo rovnocenné hodnoty (členové ze zemí mimo EU). Tento závazek by se rovněž stal další podmínkou pro registraci v čl. 3 odst. 1 písm. e) a d).

23 Podle našeho názoru návrh neobsahuje opatření, která by odpovídajícím způsobem zmírnila riziko zahraničního vměšování členů, kteří poskytují příspěvky a mají sídlo v zemích Rady Evropy a mimo EU, do činnosti evropských politických stran. V praxi by bylo obtížné zajistit, aby tito členové dodržovali rovnocenné hodnoty uvedené v příloze I, neboť použitý termín je velmi široký, bez jasného vymezení. Rovněž konstatujeme, že povolení příspěvků ze zemí mimo EU není v souladu s jiným pravidlem, které zakazuje dary pocházející od subjektů sídlících v třetí zemi nebo od jednotlivců z třetí země, kteří nemají právo hlasovat ve volbách do Evropského parlamentu (viz čl. 23 odst. 6 návrhu).

24 Důvodová zpráva k návrhu odkazuje na rozsudek Tribunálu ze dne 25. listopadu 2020 ve věci T-107/19¹⁷, který potvrdil, že strana mimo EU nespadá do definice „politické strany“ podle nařízení, neboť není „sdružením občanů“ (Unie) a nebyla „uznána nebo zřízena v souladu s právním řádem alespoň jednoho členského státu“. Definice politické strany v čl. 2 odst. 1 návrhu zůstává nezměněna. Domníváme se, že podle věci T-107/19 by příspěvky členských stran, které mají sídlo ve třetích zemích, mohly být stále vykládány jako zakázané.

Příspěvky – další připomínky

25 Jsme toho názoru, že v zájmu transparentnosti by informace o příspěvcích obdržených od jednotlivých členů (fyzických osob) evropské politické strany nebo nadace měly být zveřejňovány stejným způsobem, jako jsou zveřejňovány příspěvky od členských stran nebo organizací. Navrhujeme proto uvést v čl. 36 odst. 1 písm. f) návrhu odkaz na čl. 23 odst. 11 při náležitém zohlednění pravidel ochrany údajů.

¹⁶ Úcta k lidské důstojnosti, svoboda, demokracie, rovnost, právní stát a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin.

¹⁷ Viz rozsudek Tribunálu ze dne 25. listopadu 2020 ve věci T-107/19.

26 V druhém pododstavci čl. 23 odst. 11 se stanoví, že strop ve výši 18 000 EUR ročně od jednoho člena stanovený pro příspěvky od jednotlivých členů se neuplatní v případě, že dotčený člen je rovněž voleným členem Evropského parlamentu, vnitrostátního parlamentu nebo regionálního parlamentu či shromáždění. V zájmu rovného zacházení navrhuje druhý pododstavec čl. 23 odst. 11 vypustit.

27 Podle našeho názoru se v čl. 23 odst. 11 prvním pododstavci vyskytuje redakční chyba, neboť by měl odkazovat na odstavce 9 a 10, a nikoli na odstavce 8 a 9.

Dary

28 Čl. 23 odst. 5 návrhu stanoví, že u všech darů, jejichž hodnota přesahuje 3 000 EUR, požádají evropské politické strany a nadace dárce o poskytnutí informací nezbytných pro jejich řádnou identifikaci a evropské politické strany a nadace předají tyto informace úřadu na jeho žádost. V čl. 23 odst. 8 se stanoví, že úřad si může vyžádat doplňující informace, aby mohl provést kontrolu, má-li důvod se domnívat, že byl nějaký dar poskytnut v rozporu s nařízením. Podle čl. 23 odst. 3 musí být do šesti měsíců před volbami do Evropského parlamentu dary a odpovídající výdaje písemně nahlášeny jednou týdně. Tato ustanovení vítáme, neboť jejich cílem je zvýšit transparentnost darů.

29 Čl. 23 odst. 6 stanoví, že evropské politické strany a nadace nesmí přijmout anonymní dary a příspěvky. Stanovení prahové hodnoty 3 000 EUR pro identifikaci dárců v čl. 23 odst. 5 je v rozporu s tímto zákazem anonymity.

Oznamovací povinnosti

30 V současné době mají evropské politické strany a nadace oznamovací povinnost předkládat svou roční účetní závěrku a doprovodný komentář v souladu s právními předpisy platnými v členském státě, v němž mají sídlo, a rovněž na základě mezinárodních účetních standardů. Čl. 26 odst. 1 písm. a) návrhu ruší povinnost předkládat účetní závěrku na základě mezinárodních účetních standardů, aby se zjednodušila administrativní zátěž a snížily náklady.

31 Konstatujeme, že evropské politické strany a nadace poskytují Evropskému parlamentu informace, aby mohl provádět náležité kontroly, že jejich účetnictví kontroluje externí auditor a že jim úřad poskytuje standardní vzory pro poskytování informací o darech a příspěvcích.

32 Souhlasíme s navrhovaným čl. 26 odst. 1 písm. a), který sníží administrativní zátěž, ale zdůrazňujeme trvalý význam potřebných kontrol, které snižují finanční rizika pro rozpočet EU. V nedávné minulosti jsme informovali o nedostacích v zadávání veřejných zakázek a nezpůsobilých výdajích vykázaných evropskými politickými stranami¹⁸, což vyžaduje zvýšenou pozornost a vede nás k tomu, že takové výdaje považujeme za vysoce rizikové.

Sankce

33 V čl. 30 odst. 4 písm. a) návrhu se stanoví, že v případě nekvantifikovatelného protiprávního jednání se uloží sankce jako „pevně stanovené procento“ ročního rozpočtu dotčené evropské politické strany nebo nadace. Návrh zavádí v čl. 30 odst. 4 písm. a) bodech i) až iv) různé procentní podíly, aniž by dále vymezil platná pravidla. Jsme toho názoru, že mezi koncepcí pevně stanoveného procenta a různými procentními podíly v tomtéž článku existuje nesoulad.

34 Čl. 21 odst. 4 by vyžadoval, aby evropské politické strany prokázaly, že její členské strany na svých internetových stránkách „průběžně“ zveřejňovaly informace o zastoupení žen a mužů mezi kandidáty v posledních volbách do Evropského parlamentu a o vývoji zastoupení žen a mužů mezi svými poslanci Evropského parlamentu. Čl. 30 odst. 2 písm. a) bod ix) návrhu zavádí sankce za nedodržení ustanovení výše uvedeného článku. Navrhujeme lépe vymezit závazek zveřejňovat informace o zastoupení žen a mužů, neboť slovo „průběžně“ jasně nevyjadřuje, jak často je třeba informace aktualizovat.

35 V čl. 30 odst. 2 písm. a) bodě vi) návrhu Komise navrhuje zrušit ustanovení obsažená ve stávajícím nařízení, která umožňují úřadu uložit sankce, pokud subjekty oprávněné k provádění auditu či kontrol u příjemců finančních prostředků ze souhrnného rozpočtu Evropské unie odhalí nepřesnosti v roční účetní závěrce. Ačkoli chápeme, že tato ustanovení byla zrušena s ohledem na zrušení povinnosti zveřejňovat účetní závěrku v souladu s mezinárodními účetními standardy, domníváme se, že by to omezilo dopad auditů. Navrhujeme tedy zachovat možnost, aby úřad uložil sankce, pokud subjekty oprávněné k provádění kontrol odhalí nepřesnosti, včetně nepřesností v roční účetní závěrce předložené podle právních předpisů platných v členském státě, ve kterém mají evropské politické strany nebo nadace své sídlo.

¹⁸ Viz bod 9.8 [výroční zprávy EÚD za rok 2019](#) a bod 9.11 [výroční zprávy EÚD za rok 2014](#).

36 Navrhovaný článek 30 o sankcích stanoví dva různé přístupy v případě, že je strana nebo nadace v některé ze situací zakládajících vyloučení uvedených v čl. 136 odst. 1 finančního nařízení:

- o čl. 30 odst. 1 písm. a) – úřad rozhodne o výmazu evropské politické strany nebo nadace z rejstříku jakožto sankci,
- o čl. 30 odst. 2 písm. a) bod v) – v případě nekvantifikovatelného protiprávního jednání uloží úřad finanční sankce, které jsou dále vymezeny v čl. 30 odst. 4) písm. a) bodu vi) jako 50 % ročního rozpočtu dotčené evropské politické strany nebo nadace za předchozí rok.

Podle našeho názoru by mělo být v návrhu vyjasněno, zda jsou tyto sankce kumulativní.

37 Sankce za kvantifikovatelné protiprávní jednání (například za protiprávně získané nebo neoznámené částky) jsou stále omezeny na 10 % ročního rozpočtu evropské politické strany nebo nadace (čl. 30 odst. 4) písm. b) návrhu), ačkoli jsme v předchozích stanoviscích navrhovali tento maximální strop zrušit.

38 Návrh ruší tříměsíční lhůtu mezi rozhodnutím úřadu o zrušení registrace evropské politické strany nebo nadace a vstupem rozhodnutí v platnost. Podle čl. 11 odst. 5 nabývá rozhodnutí účinku oznámením. Souhlasíme s tím, že tato změna přispívá k silnější ochraně finančních zájmů EU.

Financování kampaní k referendům

39 Financování evropských politických stran může být použito k financování kampaní vedených evropskými politickými stranami v souvislosti s volbami do Evropského parlamentu, jichž se tyto strany nebo jejich členové účastní. Stávající pravidla neumožňují (přímé či nepřímé) financování jiných stran, zejména vnitrostátních politických stran a kampaní evropských politických stran k referendům. Čl. 24 odst. 2 návrhu zavádí možnost financovat kampaně k referendům, pokud se týkají „provádění Smluv Unie“.

40 Vnitrostátní politické strany se kampaní k referendům obvykle aktivně účastní. Podle našeho názoru by bylo obtížné rozlišovat mezi financováním kampaní k referendům a nepřímým financováním pro vnitrostátní strany (k pokrytí nákladů, které by tyto vnitrostátní strany musely na kampaně vynaložit jinak). Článek 25 návrhu nepřímé financování vnitrostátních stran nadále zakazuje.

41 Kromě toho není pojem „provádění Smluv Unie“ příliš přesný a v praxi by bylo obtížné určit, které konkrétní kampaně k referendu mohou být financovány.

42 Referenda pořádaná na vnitrostátní úrovni se řídí právem členských států. Ve většině členských států není financování vnitrostátních politických stran nebo politických kampaní ze zahraničí povoleno¹⁹.

43 Domníváme se proto, že vzhledem k obtížné kontrole způsobilosti výdajů navrhovaných v čl. 24 odst. 2 by nebylo vhodné umožnit evropským politickým stranám financovat vnitrostátní kampaně k referendům.

Transparentnost politické reklamy

44 Článek 5 návrhu ukládá evropským politickým stranám povinnost stanovit politiku používání politické reklamy. Kromě toho budou evropské politické strany povinny předávat úřadu informace týkající se každého politického reklamního sdělení, které úřad zveřejní v archivu. Členské státy budou povinny určit vnitrostátní regulační orgány příslušné k dohledu nad dodržováním těchto požadavků a uvědomit o tom úřad.

45 Vítáme cíl tohoto návrhu, kterým je zvýšit transparentnost politické reklamy. Domníváme se však, že ustanovení čl. 5 odst. 6 návrhu týkající se zapojení vnitrostátních regulačních orgánů a jejich spolupráce s úřadem nejsou dostatečně jasná. Existuje riziko, že se jejich kompetence budou překrývat, například pokud jde o kontroly politiky používání politické reklamy a předávání informací o politické reklamě. Navrhujeme proto povinnosti každého dotčeného kontrolního subjektu přezkoumat.

46 Podle čl. 5 odst. 1 a čl. 5 odst. 5 návrhu jsou evropské politické strany povinny dodržovat ustanovení připravovaného nařízení o transparentnosti a cílení politické reklamy²⁰ (dosud nepřijato), zejména v případech, kdy evropské politické strany používají techniky cílení nebo zvyšování dosahu reklamy, které zahrnují zpracování osobních údajů, nebo využívají reklamní služby.

¹⁹ Dary ze zahraničí nejsou povoleny ve 22 z 27 členských států. Zdroj: studie na žádost generálního ředitelství pro finance Evropského parlamentu: *Financing of political structures in EU Member States*, červen 2021, s. 17–18.

²⁰ COM(2021) 731 final ze dne 25.11.2021.

47 K podrobnostem těchto ustanovení, která jsou navržena v jiném nařízení, se nevyjadřujeme. Bereme však na vědomí, že evropský inspektor ochrany údajů vydal stanovisko²¹ k nařízení o cílení politické reklamy, v němž doporučuje úplný zákaz mikrocílení pro politické účely a zákaz cílené reklamy založené na všudypřítomném sledování.

Povinnosti úřadu a Evropského parlamentu

48 O kontrolní povinnosti se dělí úřad a schvalující osoba Evropského parlamentu. Podle čl. 32 odst. 3 si pravidelně vyměňují názory a informace o výkladu a provádění tohoto nařízení. Přestože toto doplnění vítáme, domníváme se, že návrh dostatečně neřeší riziko překrývání povinností a mezer v kontrolách:

- Omezené pravomoci svěřené úřadu: v čl. 28 odst. 6 se úřad výslovně neuvádí jako subjekt oprávněný vykonávat nezbytné kontroly a ověřování na místě.
- Nejasné rozdělení povinností mezi úřad a Evropský parlament: v čl. 34 odst. 1 se v anglické verzi uvádí, že v případě zrušení registrace evropské politické strany nebo nadace „they“ (oni) získávají zpět finanční prostředky poskytnuté ze strany Unie.
- Žádná konkrétní četnost kontrol: čl. 7 odst. 2 čl. 11 odst. 1 stanoví, že úřad „pravidelně“ ověřuje, zda registrované evropské politické strany a evropské politické nadace nadále splňují podmínky pro registraci a ustanovení týkající se řízení.
- Dva subjekty s podobnou odpovědností za kontroly: článek 20 odst. 1 mimo jiné uvádí, že schvalující osoba Evropského parlamentu stanoví podmínky pro žádosti o finanční prostředky předkládané evropskými politickými stranami. Podle čl. 21 odst. 3 a 4 musí evropské politické strany do své žádosti o finanční prostředky předložené Evropskému parlamentu zahrnout informace o politickém programu a logu a o zastoupení žen a mužů. Úřad má podle čl. 30 odst. 2 písm. a) bodů viii) a ix) právo uložit sankce, pokud se domnívá, že tyto požadavky nejsou dodrženy.

²¹ Evropský inspektor ochrany údajů vydal [stanovisko č. 2/2022 ze dne 20 ledna 2022 k návrhu nařízení o transparentnosti a cílení politické reklamy](#).

Zjednodušení právního rámce

49 Zvláštní ustanovení o financování evropských politických stran a nadací jsou obsažena v návrhu i finančním nařízení²². Návrh navíc zavádí ustanovení týkající se politické reklamy, kterou bude rovněž upravovat nové nařízení o transparentnosti a cílení politické reklamy²³. Toto nové nařízení nebylo dosud přijato. Opakujeme svůj předchozí názor, že pokud by se snížil počet právních textů, aby se zabránilo možnému překrývání pravidel, zjednodušil by se tím právní rámec.

Toto stanovisko přijal Účetní dvůr v Lucemburku dne 7. dubna 2022.

Za Účetní dvůr

Klaus-Heiner Lehne
předseda

²² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie.

²³ COM(2021) 731 final z 25.11.2021.

Příloha

Křížové odkazy mezi články návrhu a našimi připomínkami

Článek návrhu	Konkrétní připomínka	Bod stanoviska EÚD
čl. 2 odst. 1	Příspěvky	24
čl. 2 odst. 7 a čl. 2 odst. 8	Zápůjčky	12
čl. 2 odst. 9	Dodatečné vlastní zdroje	16
čl. 3 odst. 1 písm. e), čl. 3 odst. 2 písm. d)	Příspěvky	22
čl. 3 odst. 1 písm. g)	Dodatečné vlastní zdroje	18
článek 5	Transparentnost politické reklamy	44
čl. 5 odst. 1	Transparentnost politické reklamy	46
čl. 5 odst. 5	Transparentnost politické reklamy	46
čl. 5 odst. 6	Transparentnost politické reklamy	45
čl. 7 odst. 2	Povinnosti úřadu a Evropského parlamentu	48
čl. 11 odst. 1	Povinnosti úřadu a Evropského parlamentu	48
čl. 11 odst. 5	Sankce	38
čl. 20 odst. 1	Povinnosti úřadu a Evropského parlamentu	48
čl. 20 odst. 4	Spolufinancování	13
čl. 21 odst. 3	Povinnosti úřadu a Evropského parlamentu	48
čl. 21 odst. 4	Sankce / Povinnosti úřadu a Evropského parlamentu	34, 48
článek 23	Dodatečné vlastní zdroje	17, 19
čl. 23 odst. 3	Dary	28
čl. 23 odst. 5	Dary	28, 29
čl. 23 odst. 6	Příspěvky / Dary	23, 29
čl. 23 odst. 8	Dary	28

Článek návrhu	Konkrétní připomínka	Bod stanoviska EÚD
čl. 23 odst. 9, čl. 23 odst. 10	Příspěvky	21
čl. 23 odst. 11	Příspěvky	25, 26, 27
čl. 23 odst. 13	Dodatečné vlastní zdroje	16
čl. 24 odst. 2	Financování kampaní k referendům	39, 43
článek 25	Financování kampaní k referendům	40
čl. 26 odst. 1 písm. a)	Oznamovací povinnosti	30, 32
čl. 28 odst. 6	Povinnosti úřadu a Evropského parlamentu	48
čl. 30 odst. 1 písm. a), čl. 30 odst. 2 písm. a) bod v), čl. 30 odst. 4 písm. a) bod vi)	Sankce	36
čl. 30 odst. 2 písm. a)	Sankce	35
čl. 30 odst. 2 písm. a) bod viii)	Povinnosti úřadu a Evropského parlamentu	48
čl. 30 odst. 2 písm. a) bod ix)	Sankce / Povinnosti úřadu a Evropského parlamentu	34, 48
čl. 30 odst. 4 písm. a)	Sankce	33
čl. 30 odst. 4 písm. b)	Sankce	37
čl. 32 odst. 3	Povinnosti úřadu a Evropského parlamentu	48
čl. 34 odst. 1	Povinnosti úřadu a Evropského parlamentu	48
čl. 36 odst. 1 písm. f)	Příspěvky	25

Zdroj: EÚD na základě návrhu a našich připomínek.